

**Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
The State Agrarian University of Moldova
Кременчуцький національний університет ім. М.Остроградського
Громадська спілка «Українське товариство геодезії і картографії»
Всеукраїнська громадська організація «Асоціація фахівців землеустрою України»
Громадська організація «Всеукраїнська спілка оцінювачів землі»
Підприємство «ЕСРАЙ Україна»
Науково-виробниче підприємство «Високі технології»**

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЛАНУВАННІ ТЕРИТОРІЙ»**

Присвячується 90-річчю академії

**01-03 жовтня 2020 року
Одеса**

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Одеської державної академії будівництва та архітектури
(Протокол № 1 від 13.11.2020)*

Редакційна колегія: **Ковров А.В.** – к.т.н., проф., в.о. ректора Одеської державної академії будівництва та архітектури (ОДАБА), Одеса, Україна.
Кровяков С.О. – д.т.н., доц., проректор з наукової роботи ОДАБА, Одеса, Україна;
Черчел И.А. – д.с-г.н., проректор Державного аграрного університету (ДАУ), Кишинев, Молдова.
Колосюк А.А. – к.е.н., доц., завідувач кафедри геодезії та землеустрою ОДАБА, Одеса, Україна;
Хоржан О.К. – к.с-г.н., декан факультету кадастру і права ДАУ, Кишинев, Молдова;
Артамонов В.В. – д.т.н., проф., зав. кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру КрНУ ім.М.Остроградського, Кременчук, Україна;
Калина Т.Є. – д.е.н., проф. кафедри геодезії та землеустрою ОДАБА, Одеса, Україна;
Палеха Ю.М. – д.геогр.н., проф., заступник директора з наукової роботи Державного підприємства Український державний науково-дослідний інститут проектування міст “Діпромісто” ім.Ю.М.Білоконя, Київ, Україна;
Серединін Є.С. – Генеральний директор ТОВ *Esri Ukraine*, Київ, Україна;
Стадніков В.В. – к.т.н., доц. кафедри геодезії та землеустрою ОДАБА член президії Громадської спілки “Українське товариство геодезії і картографії”, директор Науково-виробничого підприємства “Високі технології”, Одеса, Україна;
Тревого І.С. – д.т.н., проф., президент Громадської спілки “Українське товариство геодезії і картографії”, Львів, Україна;
Юрковський Р.Г. – к.т.н., проф. кафедри геодезії та землеустрою ОДАБА, Одеса, Україна.
Відповідальний секретар:
Шаргар О.М. – ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою ОДАБА.

«Інноваційні технології у плануванні територій»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Одеса: ОДАБА, 2020. – 221 с. ISBN 978-617-7195-92-3

У збірнику наведені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології у плануванні територій», яка проводилась кафедрою «Геодезія та землеустрій» Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Матеріали публікуються за оригіналами, поданими авторами. Автори несуть відповідальність за якість та вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають публікації.

Секція 2. Кадастр, землеустрій та моніторинг територій	39
<i>Агафонов О.М. Інженерний захист як складова частина планування територій.....</i>	<i>39</i>
<i>Василенко М.Г., Агафонова А.В. Грошова оцінка орних земель за їх дійсно можливою урожайністю.....</i>	<i>42</i>
<i>Гальченко Н.П. Просторовий розподіл регіональних ландшафтних парків в системі земель природно-заповідного фонду України.....</i>	<i>44</i>
<i>Гриб О.М. Стан прибережних захисних смуг річки Великий Куяльник і рекомендації щодо їх упорядкування згідно з вимогами водного та земельного кодексів України</i>	<i>46</i>
<i>Калина Т.Є., Арзуманян Т.Ю., Шушулков С.Д. Особливості використання земельних ресурсів та місце в них рекреаційних територій.....</i>	<i>49</i>
<i>Калина Т.Є., Чалюк Г., Тулейбич Н. Розвиток збалансованого землекористування.....</i>	<i>52</i>
<i>Константінова О.В., Стаднікова Н.В., Василюгло В.І. Аналіз методологічного забезпечення встановлення меж адміністративно-територіальних утворень в Україні.....</i>	<i>54</i>
<i>Константінова О.В., Стаднікова Н.В., Колиханін С.П. Встановлення меж об'єднаних територіальних громад.....</i>	<i>57</i>
<i>Крупіца Д.О., Колосюк А.А. Визначення ринкової вартості сільськогосподарських земель при проведенні судової експертизи в умовах нестачі вихідної інформації.....</i>	<i>63</i>
<i>Куцаева О.А., Кожеко А.В. Инновационные технологии в сфере эффективного управления земельными ресурсами.....</i>	<i>65</i>
<i>Ляшенко Г.В, Данілова Н.В. Агрокліматичне обґрунтування проектів землеустрою на регіональному і локальному рівні.....</i>	<i>72</i>
<i>Oliinyk V., Stadnikova N., Kolykhanin S. Assessment of factors of suburban territories' development.....</i>	<i>73</i>
<i>Палєха Ю.М. Функціональні типи регіонів та нові підходи до просторового планування</i>	<i>77</i>
<i>Пєсков І.В., Колосюк А.А. Правова незахищеність меж територій природно-заповідного фонду України.....</i>	<i>79</i>
<i>Петраковська О.С., Реутова О.Г. Сучасні виклики щодо планування</i>	

Найменший РЛП «Кагамлицький» 28,15 га (м. Кременчук Полтавська обл.). Середня площа парку по Україні приблизно становить біля 11 тис. га.

Таким чином, проведений аналіз свідчить про нерівномірний розподіл кількості та площі РЛП на території України, а у областях – Волинська, Житомирська і Херсонська відсутня така категорія ПЗФ.

Список використаних джерел

1. Солодкий В. Д., Беспалько Р. І., Казімір І. І. Особливості вдосконалення кадастрової діяльності в природно-заповідній галузі // *Геодезія, картографія і аерофотознімання*. Випуск 77. 2013. С.46–52.
2. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16 черв. 1992 р. № 2456-ХІІ. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.
3. Худоба В. Теоретичне обґрунтування доцільності оптимізації мережі регіональних ландшафтних парків України / *Раціональне природокористування і охорона природи Наукові записки*. №2. 2011. С. 242-248.

СТАН ПРИБЕРЕЖНИХ ЗАХИСНИХ СМУГ РІЧКИ ВЕЛИКИЙ КУЯЛЬНИК І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ УПОРЯДКУВАННЯ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ ВОДНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО КОДЕКСІВ УКРАЇНИ

Гриб О. М., к.геогр.н., доцент

Одеський державний екологічний університет, Україна

Інформації про теперішній стан та використання земель прибережних захисних смуг (ПЗС) і водоохоронних зон у басейні річки Великий Куяльник (р. В. Куяльник) на сьогодні практично немає, що створює широке поле для непорозумінь та зловживань під час їх використання та призводить до інтенсивної деградації екосистеми як самої річки, так і Куяльницького лиману, до якого вона впадає. Для визначення сучасного стану ПЗС у басейні р. В. Куяльник, які відбулися в результаті антропогенних перетворень, використані топографічні карти різних масштабів, супутникові знімки даної території та матеріали натурних експедиційних досліджень Одеського державного екологічного університету (ОДЕКУ).

Згідно Водного (ВКУ) та Земельного (ЗКУ) кодексів України, для малих річок (до яких належить р. В. Куяльник), струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 га ширина ПЗС повинна складати не менш ніж 25 м. Якщо крутизна схилу більше 3°, то мінімальна ширина ПЗС подвоюється. Для ставків

площею більше 3 га мінімальна ширина ПЗС дорівнює 50 м. На заплавах або на обривистих берегах, зовнішня межа ПЗС приймається не ближче ніж 50 м від брівки корінного берега в напрямку до вододілу. Якщо річка на певній ділянці має кілька рукавів чи приток, ПЗС встановлюється на обох берегах річки від крайніх рукавів. Півострови, серед яких і ті, що утворилися внаслідок меандрування річки, повністю включаються до ПЗС, якщо ширина перешийка не перевищує 2,5 ширини ПЗС. Берегові схили крутістю понад 5° незалежно від рослинності на них відносяться до території ерозійної активності (включно з ярами, балками, улоговинами стоку) та належать до ПЗС.

Серед сучасних методів дослідження стану ПЗС одним з найефективніших є метод, заснований на використанні даних дистанційного зондування Землі (ДЗЗ). Використання цього методу є актуальним, якщо здійснювати регулярні польові дослідження складно і дорого. Оцінку структури ПЗС у басейні річки здійснено шляхом дешифрування ретроспективних рядів космічних знімків з супутників «Landsat» за останні 10 років (з 2007 по 2018 рр.). Для оброблення та інтерпретації даних ДЗЗ використано програму Google Earth Pro.

В зв'язку з тим, що р. В. Куяльник та інші водотоки в її басейні в межінь пересихають, при визначенні ширини і меж ПЗС вимірювання виконувалися від середини русла (тобто внутрішня межа ПЗС співпадала з стрижнем річки). Для дослідження розмірів та сучасного стану ПЗС спочатку було визначено місцеположення русел усіх водотоків (річок, балок, струмків) і водойм (ставків і водосховищ) у басейні р. В. Куяльник. Далі всі водотоки та водойми були нанесені на супутникові знімки і лише після цього визначалися розміри та стан ПЗС. Уточнення інформації про стан ПЗС здійснювалося під час експедиційних досліджень ОДЕКУ в басейні річки у травні 2018 р. У результаті дешифрування космічних знімків отримано картосхему басейну річки з позначенням руслової мережі, штучних водойм, меж ділянок русел з порушеними ПЗС й іншим.

Враховуючи те, що крутизна схилів р. В. Куяльник майже за всією довжиною русла перевищує три градуси, а всі руслові ставки (крім одного) мають площу більше 3 га, мінімальна ширина їх ПЗС повинна бути не менше 50 м. Виключенням є дві ділянки з ПЗС шириною 25 м: 9,5 км в межах гирлової частини річки (від південної межі спрямленого русла річки до урізу води в лимані, при позначці мінус 6,5 м БС) та 1,1 км у верхів'ях річки (у т. ч., для одного ставка площею менше 3 га на території с. Куяльник).

Визначено, що загальна довжина ПЗС вздовж русла р. В. Куяльник становить 340 км (170 км – вздовж правого берегу річки, 170 км – вздовж лівого берегу річки). Установлено, що 44,0% ПЗС вздовж правого берегу сучасного русла р. В. Куяльник та 44,1% ПЗС вздовж лівого берегу не відповідають вимогам ст. 88 ВКУ та ст. 60 ЗКУ.

Основними порушеннями чинного законодавства, виявленими вздовж сучасного русла р. В. Куяльник, є недотримання ширини ПЗС, встановленої у ст. 88 ВКУ та ст. 60 ЗКУ. Територія, де порушені межі ПЗС вздовж сучасного русла річки (включаючи заплаву), найчастіше зайнята розораними землями та городами. На двох ділянках річки в межах ПЗС і заплави є літні табори для худоби (с. Северинівка та с. Качурівка). В гирловій ділянці річки в межах ПЗС і заплави виявлені штучні земляні насипи і траншеї, залізобетонні плити та інші конструкції, які залишилися після демонтажу труб газопроводу. У верхів'ях річки (на території с. Куяльник) в межах ПЗС виявлені стихійні звалища сміття. Отже, за результатами дешифрування космічних знімків та натурних обстежень басейну р. В. Куяльник визначено, що у межах ПЗС – земель, де заборонено здійснення будь-якої господарської діяльності – на сьогодні є значні порушення режиму ПЗС. Слід зазначити, що на окремих ділянках річок у басейні р. В. Куяльник ПЗС зовсім відсутні, а русло повністю розоране (наприклад, ділянка поблизу с. Федорівка). Все це є прямим порушенням вимог ст. 88 та 89 ВКУ.

Заходи щодо упорядкування ПЗС та водоохоронних зон мають складатися з організаційно-господарських, агротехнічних, луко- та лісомеліоративних і гідротехнічних заходів, які спрямовані на поліпшення поверхневого стоку, зниження інтенсивності ерозії, зменшення виносу забруднюючих речовин у водні об'єкти, відтворення водних, земельних і живих біологічних ресурсів для забезпечення належного рівня екологічного стану водних екосистем. Рослинність ПЗС повинна бути ярусною і складатись із дерев, чагарників, багаторічних трав і злакових рослин. Для упорядкування сучасного стану ПЗС та водоохоронних зон у рамках дотримання положень ВКУ необхідним є винесення в натуру та закріплення відповідними знаками меж ПЗС із подальшою інспекцією дотримання положень ВКУ і ЗКУ щодо режиму їх експлуатації. Спеціальні інформаційні знаки встановлюють у місцях входу (виходу) на територію ПЗС, руху транспорту, в місцях перетину межі водного об'єкта дорогами, стежками та ін. Впровадження цих заходів дозволить мінімізувати антропогенний вплив на водно-земельні ресурси р. В. Куяльник.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

«Інноваційні технології у плануванні територій»

Одеська державна академія будівництва та архітектури

01-03 жовтня 2020 року

(англійською, українською та російською мовами)

Відповідальний за випуск Колосюк А.А.

Підписано до друку 12.11.2020 р.

Формат 60×84/16 Папір офсетний Гарнітура Times

Друк-різографія. Ум.-друк. арк. 12,8.

Наклад 50 прим. Зам. №17-65

Видавець і виготовлювач:

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Свідоцтво ДК № 4515 від 01.04.2013 р.

Україна, 65029, м. Одеса, вул. Дідріхсона, 4.

тел.: (048) 729-85-34, e-mail: rio@ogasa.org.ua

Надруковано з готового оригінал-макету
в редакційно-видавничому відділі ОДАБА